

ÁBRAHÁM ATTILA

A NEMZETKÖZI VERSENYEKRE TÖRTÉNŐ NEVEZÉSI JOG ÉS A SPORTOLÓ NEMZETHEZ TARTOZÁSÁNAK ÖSSZEFÜGGÉSE

The relation between the right to entry to international competitions and the nationality

Der Zusammenhang zwischen dem Nominierungsrecht an internationalen Wettbewerben und der Nationalität

A szerző a versenyekre történő nevezés versenyzőkkel kapcsolatos kérdését elemzi.

Rámutat arra, hogy a jelenlegi sportjogi szabályozásban meghatározott játékjog intézményét célszerű lenne újragondolni, javasolja az indulási jog és a nevezési jog újraértelmezését.

Tanulmányozza az állampolgárság, a nemzethez tartozás közjogi aspektusait, összeveti hatását a nemzetközi versenyekre, illetve olimpiákra történő nevezés gyakorlatával. Vizsgálja a nemzeti sportszövetségek, a nemzeti olimpiai bizottságok illetékességét a nevezés vonatkozásában, fejtegeti továbbá a „nationality” és „citizen” szó használatának elterjedését is.

The author analyses the issue of athletes' entry to a competition.

He points out that it would be advisable to rethink the institution of player right as defined by current sports legislation. He also recommends a reinterpretation of the right of qualification and the right of entry.

The author examines the public law aspects of citizenship and belonging to a nation, and compares their impact on international competitions and on the practice of entering to the Olympics.

The text also analyses the competences of national sports federations and national Olympic committees for entry and examines the use of the terms “nationality” and “citizen.”

Der Verfasser analysiert die Sache von Nominierung der Wettbewerber an Wettbewerben.

Er weist darauf hin, dass es zweckmäßig wäre, das Institut des Spielrechts umzudenken. Er empfiehlt, dass das Qualifikationsrecht und die Nominierung umgedeutet sein sollten.

Der Autor untersucht die öffentlichen rechtlichen Aspekte der Staatsbürgerschaft und der Zugehörigkeit zu einer Nation, und er vergleicht ihre Auswirkung auf die Nominierungspraxis an internationale Wettbewerbe und an Olympiaden. Die Studie untersucht auch die Zuständigkeit der Nominierung von nationalen Sportförderationen und nationalen olympischen Komitees, und analysiert den Gebrauch der Ausdrücke „nationality“ und „citizen.“

A tanulmányban annak jelentését, jelentőségét vizsgáljuk: Mit értünk azalatt, hogy egy sportoló, sportklub vagy válogatott sportoló egy országot képvisel? Milyen kapcsolat van az ország vagy állam, a nemzethez tartozás és az állampolgárság között? Az állampolgárságból mint jogi tényből, milyen következmények fakadnak ma a sport területén?

Az állampolgárság vagy a nemzethez tartozás kérdése általában a nemzetközi sporteseményeken való részvételnél merülnek fel, de nem csak ebben az esetben.

A kiindulópont a magyar sportjogi szabályozás. A magyar jogban sportoló az a természetes személy, aki sporttevékenységet végez [2004. évi I. törvény a sportról (a továbbiakban: Sporttörvény) 1. § (1) bekezdés]. A sportolók halmazán belül szűkebb kör, akik részt vesznek a sportszövetségek által működtetett versenyrendszerben, versenyeken. Versenyszerűen sportoló (a továbbiakban: versenyző) az a természetes személy, aki a sportszövetség által kiírt szervezett vagy engedélyezett versenyeken vagy versenyrendszerben vesz részt. A versenyző vagy amatőr, vagy hivatásos sportoló [Sporttörvény 1. § (3) bekezdés]. A sportszövetsé-

gek meghatározott sporttevékenységek körében a sportversenyek szervezésére, a tagok érdekvédelmére, és a részükre történő szolgáltatásokra, valamint a nemzetközi kapcsolatok lebonyolítására létrehozott, jogi személyiséggel és önkormányzattal rendelkező, az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.) és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) alapján – a Sporttörvényben foglalt eltérésekkel – különös formában működő egyesületek [Sporttörvény 19. § (1) bekezdés]. A versenyzőnek – a versenyrendszerben, a bajnokságban történő részvétel feltételeként – a sportszövetség által a nemzeti sportinformációs rendszerben nyilvántartott, a Sporttörvényben meghatározott feltételeknek megfelelő, a versenyrendszerben vagy versenyeken történő részvételre jogosító sportolói igazolvánnyal (a továbbiakban: versenyengedély) kell rendelkeznie [Sporttörvény 3. § (1) bekezdés]. A versenyengedély – amennyiben a sportorvoslás szabályairól és a sportegészségügyi hálózatról szóló [215/2004. (VII. 13.) Korm. rendelet kivételt nem tesz – csak a sport-

egészségügyi ellenőrzés adatait tartalmazó dokumentummal (a továbbiakban: sportorvosi engedély) együtt érvényes [Sporttörvény 3. § (4) bekezdés]. Álláspontunk szerint a versenyengedély a versenyzők esetében az ún. játékjogot megtestesítő dokumentum. A játékjog a sportoló sporttevékenységéhez fűződő fizikai és szellemi képességei sporttevékenység keretében történő felhasználásának joga [Sporttörvény 77. § f) pont]. A versenyzők két csoportra oszthatók, úgymint hivatásos [Sporttörvény 1. § (4) bekezdés első mondata] és amatőr versenyzők [Sporttörvény 1. § (4) bekezdés második mondata]. A játékjoguk használati jogát szerződéses jogviszonyban engedhetik át a felhasználó sport-szervezet [Sporttörvény 15. § (1) bekezdés] részére a hivatásos [Sporttörvény 9. § (3) bekezdés] és az amatőr versenyzők [Sporttörvény 7. § (1) bekezdés] is. Az amatőr versenyzők a játékjoguk használati jogát (tagsági jogviszony esetén) az átadó sportszervezet engedélye nélkül is átruházhatják, de az átadó sportszervezet – a sportszövetség szabályzata alapján – költségtérítésre tarthat igényt [Sporttörvény 7. § (3) bekezdés]. A játékjog használata átruházására irányuló szerződés speciális szerződéstípus.¹ Hatályos sporttörvényünk az indulási jogot csak a sportszervezetekre értelmezi, és megfelelteti a nevezés jogának [Sporttörvény 33. § (2) bekezdés], valamint a nevezést azonosítja még a versenyrendszerben történő részvétellel [Sporttörvény 33. § (2) bekezdés] is. Bár a nevezési jog meghatározása nem található a törvényben, a sporttörvény a Magyar Olimpiai Bizottság (a továbbiakban: MOB) részére kizárólagosságot határoz meg – összhangban az Olimpiai Chartával – a sportágak és a sportolók nevezésére az olimpiai eseményekre [Sporttörvény 38. § (3) bekezdés f) alpont].

Álláspontunk szerint az indulási jog és a nevezési jog értelmezhető a sportolókra is, ugyanis a játékjoghoz tapad mindkettő. Ebben a megközelítésben az indulási jog és a nevezési jog a jogképesség és a cselekvőképesség logikája mentén értelmezhető. Ezen túlmenően a játékjog használatának átruházása során tulajdonképpen a sportolónak az indulási jogához – azaz, hogy készen áll és készen fog állni a versenyzésre – kapcsolódó nevezési joga kerül a sportszervezet számára átruházásra. A játékjog mint személyhez fűződő vagyoni értékű jog, és a játékjoghoz tapadó, a sportolóra vonatkoztatott indulási jog szerintünk forgalomképtelen. A játékjoghoz tapadó vagyoni értékű jog, a nevezési jog viszont forgalomképes. Ebben a megközelítésben a játékjoghoz úgy viszonyul az indulási jog és a nevezési jog, ahogyan – jellegéből fakadó eltérésekkel – a szerzői jogot alkotják forgalomképességi szempontból a szerzőt megillető személyhez fűződő és vagyoni jogok [1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról (a továbbiakban: Szerzői jogi törvény) II. és III. fejezet].

A sporttörvény alapvetően a sportszervezetek vonat-

kozásában említi az indulási jogot és a nevezési jogot, tulajdonképpen azonosítva azokat (Sporttörvény 33. §). Álláspontunk szerint a sportszervezetekre mint jogi személyekre értelmezhető lenne az indulási jog (ez tulajdonképpen megfelel például a labdarúgás sportág esetében az ún. klublicencknek) – mint a sportversenyen részvétel joga –, és a nevezési jog – mint az indulási jog „aktiválása” –, azaz, hogy az indulási jog jogosultja élni is kíván a versenyen történő részvétel lehetőségével, amelyet a versenyre, mérkőzésre történő nevezéssel fejez ki. Ebben az értelemben a résztvevő elkülönül a sporttörvényben meghatározott sportrendezvény résztvevőjétől, hiszen utóbbi szerint a sporteseményen például a néző is résztvevő [Sporttörvény 77. § o) pont]. Az előbbi értelemben résztvevő alatt kifejezetten a versenyzőt vagy versenyzőket, valamint a versenyzők alkotta csapatot vagy csapatokat, illetve bizonyos sportágak esetében a sportszakembereket értjük. (Például labdarúgó-mérkőzésen a csapat edzőjét is kiküldheti a nézőtérre a játékvezető.)

Tanulmányunk a sportjog területén a jogi szabályozókra, jogszabályokra, bírósági döntésekre, valamint „soft law”-ra (lex sportiva²), különösen egyes sportági szövetségi szabályzatokra koncentrál. Az indulási jog esetében a természetes személyek és a sportszervezetek esetében is a fennálló körülmények vizsgálata szükséges annak megállapításához, hogy az adott személy rendelkezik-e indulási joggal.

Véleményünk szerint, a versenyzők esetében az indulási jog (az, hogy egyáltalán versenyen indulhasson, ha nevezik) vonatkozásában az alábbi korlátok találhatók:

1. a sporttörvény alapján
  - a versenyengedély,
  - a doppingvétségek, illetve azok szankciói,
  - a sportfegyelmi ügyek, illetve azok szankciói,
2. a sportszövetségi szabályzatokban meghatározott feltételek szerint
  - a versenyrendszernek megfelelő versenyzői státusz,
  - az életkor,
  - a nemiség,
  - a nemzethez tartozás,
  - az egyéb feltételek.

Hangsúlyozzuk azt, hogy a magyar szabályozásnak igazodnia kell a nemzetközi szövetségek (a továbbiakban: IF, Sporttörvény 30/A. §–30/E. §) és a sport nemzetközi szervezeteinek szabályozásához. Jelezni szeretnénk azt is, hogy a magyar versenyzők nemzetközi, valamint olimpiai szereplései esetében az indulási jog és nevezési jog feltételrendszerének igazodnia kell a nemzetközi sportszövetségek, illetve a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (a továbbiakban: NOB) szabályozásához. Ezek a nemzetközi szabályok néhol kevésbé szigorúak, mint a magyar szabályozás, mert például nincs sportorvosi igazolási kötelezettség. A nemzetközi sportszövetségek szabályzataikban a nemzeti szövetségek (a továbbiakban: NF) felelősségi körébe

¹ Lásd még Ábrahám Attila – Papp Tekla: Néhány gondolat a hivatásos sportoló játékjogáról. *Jogelméleti Szemle*, 2008. 3. sz. (2008. szeptember 15.). Forrás: <http://jesz.ajk.elte.hu>, (Letöltés dátuma: 2019. szeptember 16.)

² Siekmann Robert C.R. – Soek Janwillem (szerk.), *Lex Sportiva: What is Sports Law?* Hága, 2012, T.M.C. Asser Press.

helyezik azt, hogy a versenyzőik megfelelő kondicionális állapotban vegyenek részt a nemzetközi versenyeken [például a Nemzetközi Kajak-Kenu Szövetség (a továbbiakban: ICF) gyorsasági szakág versenyszabályzata].

Tanulmányunkban a sportági szabályzatokban található nemzethez tartozás kérdéskörét vizsgáljuk, az indulási jog és nevezési jog vonatkozásában. Annak, hogy egy versenyző a sportversenyen melyik országot képviseli, meghatározó jelentősége van. Az indulási jog és a nevezési jog vonatkozásában vizsgálni kell azt, hogy a versenyző állampolgársága, vagy egy meghatározott nemzethez tartozása a mérvadó.

1. A NEMZET FOGALMA

A nemzethez tartozás vizsgálata előtt tudnunk kellene azt, hogy mit is értünk nemzet alatt. Ez a téma meglehetősen ingoványos terület, számtalan meghatározása jelent már meg e fogalomnak, különféle szemszögből közelítve a kérdéshez. Történelmi szempontból – a középiskolai történelem tananyag szerint – a „nemzet” kifejezés – latinul *natio*, *nationes* – a középkorból eredeztethető, leginkább az uralkodónak alávetett, azonos nyelvet beszélő, azonos vallású emberek közösségét jelentette. A nemzetek joga már a XVI. századi Tripartitumban említésre került. A modern nemzetközi jogban eltér a népek, nemzetek jogalanyisága az államtól – az államon belüli jogban ismeretlen a nép, a nemzet jogalanyisága. Ugyanakkor az 1989-es Alkotmányunk kinyilvánította azt, hogy a Magyar Köztársaság felelősséget érez a határain kívül élő magyarok sorsáért, és előmozdítja a Magyarországgal való kapcsolatuk ápolását. A jelenlegi hatályos Alaptörvényünk szerint; Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva, felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, a szülőföldön boldogulásukat, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal. Tehát a jog szerint, már nemcsak felelősséget érzünk, hanem felelősséget viselünk a határon kívül élő magyarokért. Ezzel együtt nincs egységes nemzetközi jogi szabályozás a nemzet, a nép fogalmának meghatározására, hiánya problémát jelent az emberi jogi egyezmények által biztosított, emberek csoportjára vonatkoztatott kitételekre, amely szerint léteznek alapvető emberi jogok, amelyek minden népet és nemzetet megilletnek.

A nemzetekből indul ki az Egyesült Nemzetek Szervezete (a továbbiakban: ENSZ) Alapokmánya is, amely szerint az ENSZ célja: „a nemzetek között a népeket megillető egyenjogúság és önrendelkezési jog elvének tiszteletben tartásán alapuló baráti kapcsolatokat fejlessze és az általános béke megerősítésére alkalmas egyéb intézkedéseket fogantatosítson”. Ugyanakkor, az ENSZ tagjai nem nemzetek, hanem államok. Egyetértünk Hans Kelsennel abban, hogy az ENSZ Alapokmánya angol nyelvű szövege meglehetősen következtelen

módon használja az emberek, a nemzet, a nép és az állam kifejezéseket.³ Ez a szöveg értelmezési nehézségét eredményezi. Például, ha az 1. cikk 2. pontjában használt „peoples” azonos a Preambulumban használt „nations” kifejezéssel, akkor az 1. cikk 2. pontjában említett „self-determination of peoples” (az emberek önrendelkezési joga) pusztán csak állami szuverenitást jelent. Az ilyen értelmezés következménye pedig az lenne, hogy az ENSZ Alapokmánya nem tartalmaz rendelkezést a nemzetek önrendelkezési jogára vonatkozóan.

A nemzet fogalmának XX. századi komplex politikai meghatározása szerint, „a nemzet nem valami törzsi vagy faji alapon álló közösség, hanem a nyelv, a terület, a gazdasági élet és a kultúra egységében megnyilvánuló lelki alkat alapján történelmileg kialakult tartós közösség”. Az európai népek vonatkozásában gyakori hivatkozás a közös történelem és kultúra. Győrfi Tamás szerint, a nemzet politikai értelemben az állampolgárok közössége.⁴ Más megközelítésben a nemzet a szuverenitás hordozója.⁵ A nemzet mint kifejezés eltérő jelentéstartalommal is megjelenik, amennyiben a politikai nemzet fogalma nem esik egybe a kulturális nemzet fogalmával. Például, a magyar nemzet esetében az államhatáraitól kívül élő, nem magyar állampolgár magyarok is a magyar nemzethez tartozhatnak.⁶

Történelmi megközelítésben Harari a nemzetet a képzelte közösségekhez sorolja. A képzelte közösségekbe olyan emberek tartoznak, akik ugyan nem ismerik egymást igazán, de azt képzelik, hogy igen.⁷

A nemzet fogalmának meghatározása talán hasonló ahhoz, ahogyan Kant a jogászokon élcelődött: „a jogászok még mindig keresnek definíciót a jogról való fogalmukhoz”.

2. AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁG MEGHATÁROZÁSA

Az állampolgárság kérdésköre az államok belső jogában, a közjogban, azon belül is az alkotmányjogban kerül szabályozásra, és alapvetően egy állam, és egy meghatározott természetes személy viszonya. Az állam létezésének előfeltétele a szuverenitás, a főhatalom meghatározott terület és lakosság felett. Az állam területén tartózkodó természetes személyek – alkotmányjogi szempontból – lehetnek állampolgárok, külföldiek (más állam állampolgárai) és hontalanok (nincs olyan állam, amely a saját joga alapján állampolgárnak tekintené).

³ Kelsen, Hans: *The United Nations – A Critical Analysis of Its Fundamental Problem*, London, 1951, Stevens & Sons Limited, 50–53.

⁴ Győrfi Tamás: „2. § [Általános rendelkezések]” In: Jakab András (szerk.) *Az Alkotmány kommentárja.*, Budapest, 2009, Századvég, 222.

⁵ Gáva Krisztián – Smuk Péter – Téglási András: *Az Alaptörvény értékei*, Budapest, 2017, Dialóg Campus Kiadó, 7.

⁶ Schanda Balázs: *Az államalkotó tényezők*, in: Trócsányi László-Schanda Balázs (szerk.) *Bevezetés az alkotmányjogba; Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei*, Budapest, 2014, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 46.

⁷ Harari, Y. N. Sapiens: *A Brief History of Humankind*, London, 2015, Vintage, 405.

Az állampolgárságot „Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata” (Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, 15. cikk 1.) és az állampolgárságról szóló Európai Egyezmény [2002. évi III. törvény az Európa Tanács keretében, 1997. november 6-án kelt, az állampolgárságról szóló Európai Egyezmény kihirdetéséről, 4. cikk Alapelvek a)] alapvető emberi jogként, a „Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya” (1976. évi 8. törvényerejű rendelet az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya kihirdetéséről, 24. cikk 3.) mindössze gyermeki jogként határozza meg. Az ENSZ két egyezménye is foglalkozik a hontalanok jogi státuszának rendezésével [Convention relating to the Status of Stateless Persons (1954), és Reduction of statelessness (1961)]. Mindkét egyezményt kevés számú állam írta alá, emiatt a hontalanság állapota ma is létező jelenség a világban.⁸ Az állampolgárság egyik alkotmányjogi elve, hogy az állampolgár az államának főhatalma alatt áll. Ez a főhatalom akkor is kiterjed az állampolgárra, ha az állam területén kívül tartózkodik (személyi hatály). Más állam polgárait és a hontalanokra az állami főhatalom a területi hatály alapján terjed ki, amennyiben ők az állam területén tartózkodnak. Az állampolgárság keletkezése nem a természetes személy, hanem a szuverén állami akarat eredménye.⁹ Az állampolgárság egy jogviszony, mert az adott állam jogszabályai határozzák meg keletkezését, így lehet például a születéssel keletkezett állampolgárság a szülőök állampolgárságához igazodva (leszármazás elve – ius sanguinis), vagy lehet az államterületen születés okán (ius soli elv) keletkezett. A ius soli elv alkalmazása kerül előtérbe a honosítási esetek jelentős részében, amelyeknél az államterületen tartózkodás időtartama a meghatározó (például állandó tartózkodási engedély birtokában). A hágai Nemzetközi Bíróság ítélete nyomán vált jogelvi állásponttá az, hogy az állampolgárság valódi tartalmi kapcsolatot is jelent az állam és az állampolgár között, amely hiányában az állampolgárság figyelmen kívül hagyható. A magyar állampolgárság tekintetében a leszármazási elv élvez prioritást, a ius soli elv csak másodlagos jelleggel kerül figyelembevételre.

Ugyanakkor egyet lehet érteni Oppenheim német jogtudóssal abban, hogy a „nationality” mint állampolgárság, nem azonos a „nationality” mint nemzethez tartozás fogalmával.¹⁰ (Ez a különbségtétel megjelenik például az USA jogszabályaiban is.) Ennek azért van jelentősége, mert a sport nemzetközi versenyszabályzatai legtöbbször a „nationality” kifejezést használják, így vizsgálni kell azt, hogy adott helyzetben ez az állampolgárságra vonatkozatható-e vagy sem. Megjegyezzük, hogy bár az angol nyelvben a „citizenship” kifejezés utal egyértelműen az állampolgárságra, a magyar személyi okmányokban (például az útlevelemben is) a „natio-

nality” kerül feltüntetésre. Ettől eltér a francia értelmezés; a francia nemzet fogalom inkább az állampolgárok közösségére vonatkozik.¹¹ A francia nyelv a sportban azért kiemelt jelentőségű, mert a NOB Olimpiai Charta az olimpiai mozgalom hivatalos nyelveinek eltérő értelmezése esetén a francia nyelvi értelmezésnek biztosít elsőbbséget.

3. A „NATIONALITY” VIZSGÁLATA A SPORTVERSENYEKEN TÖRTÉNŐ RÉSZVÉTEL ESETÉN

A „nationality” kérdéskörét két szempontból vizsgáljuk. Egyrészt, a nemzethez tartozás, a nemzeti, állampolgársági alapú diszkrimináció tilalma szempontjából az Unió joga alapján. Másrészt, a nevezési jog jogosultja szempontjából, egyes nemzetközi sportszövetségek szabályzatai, és a NOB Olimpiai Charta alapján.

3.1. A sportversenyek és a „nationality” kérdése a diszkrimináció tilalma európai szemszögéből

Az Európa Tanács az 1970-es évek óta hangsúlyozta a sport társadalmi jelentőségét, több sport témájú dokumentumot tett közzé [lásd például, az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága (76) 41 számú, a „Sport Mindenek Európa Kartája”; Európai Sport Charta; A sport etikai kódexe; Európai egyezmény a sporteseményeken, különösen a labdarúgó-mérkőzéseken megnyilvánuló nézői erőszakról és nem megfelelő viselkedésről; A mesterséges teljesítményfokozó szerek használata elleni egyezmény stb.].

Az Európai Unió (a továbbiakban: EU) eredeti alapító szerződésai még nem foglalkoztak a sporttal. 1998. szeptember 29-én az Európai Bizottság tett közzé egy munkadokumentumot (European Commission Directorate-General X, The Development And Prospects for Community Action in the Field of Sport), amelyben a sport öt funkcióját állapítják meg, úgymint: nevelési, népegészségügyi, szociális, kulturális, valamint rekreációs funkció. Ezt követően jelenik meg az európai sportmodell kialakítására irányuló konzultációs dokumentum (European Commission Directorate-General X, The European Model of Sport, Consultation Document of DG X). 1999 decemberében Helsinkiben terjeszti elő azt a jelentését (a továbbiakban: Helsinki Jelentés) az Európai Bizottság, amely a sport közösségi és nevelési funkcióinak erősítését szorgalmazza, és összefogásra szólít a doppingellenes küzdelemben, tisztázza az európai sport jogi szabályozási környezetét, javasolja az EU-nak a sport kiemelt jelentőségének, szerepének elismerését, a sport integritásának és autonómiájának megőrzését, felhívja a figyelmet a fiatal sportolók „kereskedelme” elleni küzdelem fontosságára (The Helsinki Report on Sport). A Helsinki Jelentés tartalmát

⁸ Nagy, Károly: *Nemzetközi jog*, Budapest, 1999, Püski, 264.

⁹ Fűrész, Klára: Az állampolgárság, in: Kukorelli, István (szerk.) *Alkotmánytan*, Budapest, 1998, Osiris, 117.

¹⁰ Oppenheim, Lassa Francis Lawrence: *International Law: A Treatise*, Part II. – Chapter III. – II. Nationality, London–New York–Bombay, 1905, Longmans, Green, and Co., 349.

¹¹ Trócsányi László – Schanda Balázs (szerk.): *Bevezetés az alkotmányjogba – Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei*, Budapest, 2014, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 46–47.

figyelembe véve jelenik meg az Európai Tanács 2000. december 7–9. nizzai ülésének összefoglalója, annak IV. melléklete (a továbbiakban: Nizzai Nyilatkozat). A Nizzai Nyilatkozat az abban foglaltakat javasolja beemelné a közösségi politikába. 2007. július 11-én az Európai Bizottság elfogadja a Fehér Könyv a Sportról (a továbbiakban: Fehér Könyv) elnevezésű dokumentumot, amelynek elkészítését számos konzultáció előzte meg a sportban érdekelt felekkel. A Fehér Könyv az európai sport sajátosságai között ismeri el annak nemzeti alapon szerveződését. Az Európai Bizottság – összhangban az Európai Bíróság döntéseivel – megerősíti a szabad mozgás elvének korlátozott és arányos korlátozását (például a nemzeti sportolók nemzeti válogatottakba való beválogatásának a joga vonatkozásában). Az Európai Bizottság közleménye megismétli, hogy a sport nemzeti alapon történő szervezése a sport hagyományos európai megközelítésének részét képezi.

Az EU alapító szerződéseinek sport vonatkozású módosítására az ezredfordulót megelőzően került sor. 1999-ben hatályba lépett az Amszterdami Szerződés, amelynek 29. Nyilatkozata (a továbbiakban: Amszterdami Nyilatkozat) hangsúlyozza a sport társadalmi jelentőségét és felhívja az Európai Unió szervezeteit, hogy konzultáljanak a sportszövetségekkel. Ugyan a Nyilatkozat az ún. „soft law” kategóriába sorolható, jelentősége azonban több európai bírósági ítéletben is megmutatkozik. A 2001. február 26-án aláírt, 2003. február 1-től hatályos Nizzai Szerződés az alapító szerződéseket annyiban módosította, hogy az EU intézményi struktúráját megújította azért, hogy az képes legyen az újabb bővítésekből fakadó helyzetek kezelésére. A sport területére vonatkozó változtatás nem került a szövegbe. Az Európai Alkotmány létrehozására irányuló törekvés megghiúsulását követően, 2007. december 13-án Lisszabonban írták alá az Európai Tanács képviselői az EU alapító szerződéseit módosító újabb szerződést (a továbbiakban: Lisszaboni Szerződés), amelyet az összes tagállam ratifikált. A szövegezés az „Európai Unió működéséről szóló szerződés” kifejezést használja (a továbbiakban: EUMSZ), a „Közösség” helyett pedig az „Unió” kifejezést, továbbá új intézményi struktúrát hoz létre, valamint rendszerezi és rögzíti az Unió hatásköreit. A Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jén vált hatályossá, amely a sport területét beemelte az európai közösségi politikába.

A sportban keverednek a verseny- és játékszabályok a gazdasági tevékenység elemeivel, ezért kérdéses, hogy a sport területére kiterjed-e a közösségi jog. Megjegyezzük, hogy az EUMSZ nem mondja ki az EU-jog elsődlegességét a nemzeti joggal szemben, ugyanakkor a szerződéshez csatolt nyilatkozat az EU Bíróság ítélkezési gyakorlatára és a Tanács Jogi Szolgálat véleményére hivatkozva ezt tartalmazza. A B. N. O. Walrave és L. J. N. Koch vs. Association Union Cycliste Internationale case 36/74 ügyben (a továbbiakban: Walrave és Koch ügy) előzetes döntésre felkért EU Bíróságnak abban is állást kellett foglalnia, hogy kitejed-e a sportra az uniós jog hatálya, lehet-e az autonóm sportszövetségi döntéssel szemben az Unió jogára hivatkozni, vala-

mint, hogy az Unió szervei hozhatnak-e döntést a nemzetközi szövetségekre.¹² A Bíróság jogértelmezése és az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben feltett kérdésre adott válasz szerint a sport a közösségi jog hatálya alá tartozik, amennyiben az alapító szerződés 2. cikkének értelmében gazdasági tevékenységnek minősül. Az EU Bírósága álláspontja szerint az EU szerveinek döntései kiterjedhetnek a nemzetközi szövetségekre is, konkrét ügyben a nemzeti alapon való diszkrimináció tilalmára vonatkozó jog alkalmazható. A közösségi jogot alkalmazni kell a hivatásos, a félhivatásos sportolókra. A közösségi jog alkalmazhatóságát még az sem zárja ki, hogy egy sportszervezet vagy sportszövetség egyoldalúan amatőr sportolónak minősít egy versenyzőt, hiszen attól még lehet gazdasági jellegű elem a sporttevékenységében. Egy amatőr versenyző részvétele egy nemzetközi versenyen bevonzhat számára olyan szolgáltatásokat, amelyek gazdasági tevékenységnek minősülnek, vagy például a kiemelt figyelem alkalmas lehet a szponzori igényeknek megfelelő publicitás megteremtésére.

Az 1960-as évektől kezdtek el az európai labdarúgó-klubcsapatok állampolgársági kikötéseket bevezetni. Ilyen irányú tárgyalásokat folytatott az Európai Labdarúgó Szövetség (a továbbiakban: UEFA) az Európai Bizottsággal 1978-ban és 1991-ben, amelyek eredményeként kialakult az ún. 3+2 szabály, amely az élmezőnyben játszó csapatok külföldi játékosainak számát korlátozta. A nemzeti alapon való megkülönböztetést tiltja többek között az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Alapjogi Charta) is. Ugyanakkor az EU Bírósága kimondta azt, hogy nem ütközik a nemzeti alapú diszkrimináció tilalmába a sportcsapatok nemzeti alapon történő összeállítása (a nemzeti válogatott), amely tisztán sportérdekeket szolgál és nem jelenik meg benne gazdasági tevékenységre utaló vonás. A munkaerő szabad áramlását az EUMSZ és az Alapjogi Charta is biztosítja. A 3+2 szabályról a Bosman-ügyben 1995. december 15-én hozott európai bírósági ítélet azt is kimondta, hogy az állampolgársági kikötések ellentétesek az EU joggal. Kiragadva egyet a hazai sportszövetségek közül; a Magyar Labdarúgó Szövetség (a továbbiakban: MLSZ) nem korlátozhatja a magyar labdarúgó-utánpótlás nevelése céljából sem azt, hogy hány nem magyar állampolgár játszhat egy klubcsapatban például a labdarúgás első osztályában, az ún. NB I-ben. Nem elégséges ehhez tehát az a sportszakmai cél, hogy a magyar válogatott akkor lesz erősebb, ha magyar játékosok játszhatnak sokat az NB I-ben.

¹² Dienes-Oehm Egon – Erdős István – Király Miklós – Martonyi János – Somssich Réka – Szabados Tamás: *Az Európai Unió gazdasági joga I.: A belső piac és a közös kereskedelempolitika*, Budapest, 2014, ELTE Eötvös Kiadó, 88–89.

3.2. A sportversenyeken történő részvétel esetén a „nationality” vizsgálata a nevezési jog jogosultja vonatkozásában

A nevezési jog jogosultja lehet maga a versenyző vagy egy klub, amellyel a versenyző közvetlen jogviszonyban áll, vagy egy sportszövetség, amellyel a versenyző a klubján keresztül áll jogviszonyban, vagy – olimpiai játékok tekintetében – egy nemzeti olimpiai bizottság (a továbbiakban: NOC).

A versenyző jogosult nevezésre például a tenisz sportágban, nők esetében, a Women’s Tennis Association (a továbbiakban: WTA), illetve férfiak esetében, az Association of Tennis Professionals (a továbbiakban: ATP) sportszervezetek versenyrendszerébe tartozó versenyekre, ideértve a kiemelkedő jelentőségű négy ún. Grand Slam tornát is, amelyek mindkét szervezet versenyrendszerében szerepelnek. Hasonló a helyzet a dartsversenyzők esetében is, akik a Professional Darts Corporation (a továbbiakban: PDC) versenyein vesznek részt. A darts sport szabályait egy not-for-profit korlátolt felelősségű társaság, a Darts Regulation Authority (a továbbiakban: DRA) felügyeli. A DRA mellett a PDC szorosan együttműködik a Professional Darts Players Associationnal (a továbbiakban: PDPA) is. Eltérő azonban a profi ökölvívás rendszere, amely sport esetében nincsenek a fenti értelemben vett versenyek, ahová nevezni kell. Az ún. meccsszervezők kötik le az egymás elleni küzdelmeket, amikor azok közvetítési és szponzori háttére rendelkezésre áll.

Véleményünk szerint, a fenti egyéni sportágak versenyei szempontjából nincs különösebb jelentősége annak, hogy egy-egy versenyző melyik nemzethez tartozik.

Amikor egy nemzeti válogatottban szereplés kérdését vizsgáljuk nemzetközi sportesemények vonatkozásában, akkor annak körülményeit az adott IF szabályzata, illetve az olimpiák esetében az Olimpiai Charta határozza meg. Az alapkérdés ezekben az esetekben is az, hogy melyik NF, vagy melyik NOC jogosult a versenyző nevezésére. Ebben az értelemben a „nationality” tulajdonképpen illetékességi kérdés.

3.2.1. Az IF-ek hatáskörébe tartozó nemzetközi versenyekre történő nevezés kérdése néhány sportágban

A tenisz esetében a Nemzetközi Tenisz Szövetség (a továbbiakban: ITF) versenyrendszerében szereplő, női versenyzők számára szervezett FED Kupára, valamint a férfi versenyzők számára rendezett Davis Kupára a nemzeti teniszszövetségek nevezhetnek. Egy versenyző nevezésére akkor jogosult egy adott nemzeti teniszszövetség, ha a versenyző jó viszonyban áll az adott nemzeti teniszszövetséggel, korábban még nem képviselt más nemzetet, az adott állam állampolgára („citizen”), és legalább két éve rendelkezik az adott állam által kiállított útlevelemmel. Útlevelem hiányában elfogadható olyan igazoló dokumentum, amely bizonyítja a versenyző születési helyét. Folyamatos ötévi tartózkodás után útlevelem hiánya sem jelent már akadályt, ha a versenyző a születési vagy felmenői születési országát

képviseli, vagy ha érvényes letelepedési engedéllyel, vagy menekült státusszal rendelkezik az adott országban. A vitás kérdések rendezésére a ITF szervezeti egysege – az Internal Adjudication Panel – jogosult, amelyhez a nemzeti teniszszövetségek fordulhatnak.

Az ICF egyik olimpiai szakága, a gyorsasági szakág szabályzata (a továbbiakban: CSPR2019) úgy rendelkezik, hogy az ún. ICF-versenyekre csak NF nevezheti a versenyzőket. A szabályzat a „sporting nationality” kifejezést használja, amelynek megváltoztatását az ICF engedélyéhez köti a két érintett NF bevonásával, amelyben a versenyző az elmúlt három évben versenyzett nemzetközi versenyen. Előfeltétel, hogy a versenyző már két éve folyamatosan az új országban élt, vagy ott állampolgárságot szerzett. Megjegyezzük, hogy az angol szöveg „hold the nationality of the new country” kifejezést használja, nem a „citizenship”-et. A „nationality” kifejezés – a szövegkörnyezet alapján – az állampolgárságra vonatkozik, nem a nemzetre. A CSPR2019 alapján egy versenyző egy naptári évben nem képviselhet egynél több országot. A CSPR2019 rögzíti azt, hogy az olimpiai és paralimpiai kvóta szerzéséhez az szükséges, hogy a versenyző állampolgára legyen a nevező NF országának, illetve az olimpiai és a paralimpiai játékok nationality kérdéséhez a NOB Olimpiai Charta és a Nemzetközi Paralimpiai Bizottság (a továbbiakban: NPB) Kézikönyve az irányadó. A másik olimpiai versenyszám – a szlalom – nationality és olimpiai, valamint paralimpiai szabályozása (a továbbiakban: CSLR2019), illetve az ICF parakenu-szabályozása (a továbbiakban: PCR2019) megegyezik a gyorsasági versenyek szabályozásával.

A Nemzetközi Úszószövetség (a továbbiakban: FINA) szabályozása a „citizen” kifejezést használja, amely egyaránt magában foglalja a születési vagy egyéb más módon keletkező állampolgárságot is. Az állampolgárság mellé az is szükséges, hogy legalább egy évig az adott országban éljen a versenyző a versenyt megelőzően. Többes állampolgárság esetén a versenyzőnek „Sport Nationality”-t kell választania; igazolnia kell a „Sport Country” hivatalos dokumentumaival a születés és az életvitelszerű, legalább egyévnnyi tartózkodás tényeit. A „sport nationality” váltásához az új ország NF által a FINA-hoz beküldött kérelemben igazolni kell a verseny előtti, legalább egyévnnyi időtartamú életvitelszerű tartózkodást. A kérelemtől a FINA dönt. A döntéig a versenyzőt nem nevezheti egyik NF sem.

A Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (a továbbiakban: FIFA) szabályzata is a „nationality” kifejezést használja, a válogatottban történő szereplést nem köti ahhoz, hogy az adott országban éljen a sportoló. Főszabályként, ha egy versenyző már szerepelt hivatalos mérkőzésen egy ország válogatottjában, nem játszhat más ország válogatottjában nemzetközi mérkőzésen. Ha egy versenyző jogosult több válogatottban is a játékra, akkor egyet választ ezek közül. A „nationality”-váltást legfeljebb egy alkalommal engedélyezi a szabályzat akkor, ha a sportoló még nem szerepelt a korábbi válogatottban „A” szintű nemzetközi mérkőzésen, és már a váltás kérvényezésekor rendelkezik az új ország állampolgárságával. Ha egy játékost, aki játszott már nemzetközi mérkőzésen a vá-

logatottban, majd szándéka és akarata ellenére megfosztják állampolgárságától, akkor kérelmezheti az országváltást ahhoz a szövetséghez, amely ország állampolgárságát megszerezte. A „nationality”-váltás ügyekben a FIFA bizottsága, a The Players’ Status Committee dönt.

Összefoglalóan, az IF-ek által szervezett nemzetközi versenyekre vonatkozó nevezési szabályok vagy a „nationality”, vagy a „citizenship” kifejezéseket használják. A versenyzők „nationality”-jének meghatározása kiemelten fontos, ami abban is megnyilvánul, hogy az IF-ek külön testületeket hoznak létre az ilyen típusú kérdések eldöntésére.

3.2.2. A NOB hatáskörébe tartozó olimpiai játékokra történő nevezési jog jogosultja

Az olimpiai játékokra a nevezés joga kizárólag a NOC-okat illeti meg, viszont sok vitára ad az okot, hogy melyik NOC jogosult egy-egy versenyző nevezésére az olimpiai játékokra. Mivel az olimpia versenyzők, illetve csapatok küzdelme, és nem országok között zajlik, ezért a versenyzők „nationality”-je tulajdonképpen a nevezési joggal rendelkező NOC meghatározását teszi lehetővé. A „nationality” olyan megfelelési szabályelem az olimpiai szereplés esetében, amelyre vonatkozóan az Olimpiai Charta kizárólagosságot állapít meg a NOB részére. A szabályozás szerint minden részt vevő versenyző nemzetiségének meg kell felelnie az őt nevező NOC nemzetiségének, így például a magyar versenyzők olimpiai nevezésére a MOB jogosult. Itt jegyezzük meg azt, hogy az Olimpiai Charta a „nationality” kifejezést használja. A NOC az olimpiai nevezést az NF javaslata alapján teheti meg. Az a versenyző, aki kettő vagy több nemzetiségű, szabadon választhat, hogy melyik NOC nevezi a játékokra. Ha egy ilyen, többnemzetiségű versenyző már indult olimpián, kontinentális vagy regionális játékokon, illetve a sportága nemzetközi szövetsége által elismert világbajnokságon vagy kontinentális bajnokságon, úgy fő szabály szerint nem képviselhet más nemzetet az olimpiákon, nem lehetséges az, hogy új NOC legyen a nevezési jog jogosultja. A nemzetváltása mégsem lehetetlen az olimpiák esetében, legyen akár többnemzetiségű, több állampolgárságú vagy egy-nemzetiségű, egy állampolgárságú a versenyző. Ha legalább három év úgy telt el, hogy a versenyző nem indult sem olimpián, sem a sportága IF-je versenyrendszerében szereplő nemzetközi versenyen, és állampolgárságot szerzett, vagy állampolgárrá vált az új országában, akkor nem szükséges a korábbi NOC hozzájárulása a „nationality”-váltáshoz, az új ország NOC-ja lesz jogosult nevezni a versenyzőt az olimpiákra. A három év időtartamot a NOB Executive Board csökkentheti, vagy el is törölheti, amennyiben a két érintett NOC és az érintett IF egyezsége jut az ügyben. Ugyanakkor, a „nationality”-t érintő kérdések számos esetben a Sport Nemzetközi Választottbíróvája (a továbbiakban: CAS) elé kerülnek.

A kérdés bonyolultságát néhány eset vázlatos ismertetésével szeretnénk a továbbiakban bemutatni. A 2012-es londoni olimpiát követően a Lengyel Olimpiai Bizottság (a továbbiakban: LOB) azt kérdezte a NOB-tól

– ahogyan az több hírportálon is megjelent –, hogy milyen „nationality”-vel rendelkezik Fazekas-Zur Krisztina, az olimpiai bajnok magyar női kajak négyes tagja. Az ügy előzménye, hogy Fazekas Krisztina házasságot kötött egy amerikai állampolgárral. Emiatt a 2012-es londoni olimpiát megelőző években az Amerikai Kajak-Kenu Szövetség nevezte őt az ICF versenyrendszerében szereplő nemzetközi versenyekre, azaz, amerikai színekben versenyzett. Az ICF akkor hatályos vonatkozó versenyszabályzata úgy rendelkezett, hogy házasságkötés esetén mindenféle várakozási idő, és az eredeti NF – esetünkben a Magyar Kajak-Kenu Szövetség (a továbbiakban: MKKSZ) – hozzájárulása nélkül a versenyző jogosult a házastársa országa színeiben versenyezni a nemzetközi versenyeken. Az olimpia előtti évben a versenyző jelezte, hogy az olimpián magyarként szeretne versenyezni, a nevezési jogával a MOB rendelkezik. A versenyző döntését támogatta az USA kajak-kenu szövetsége (a továbbiakban: ACA) és az USA olimpiai bizottsága (a továbbiakban: USOC) is. Az USA vonatkozó támogatásai eredményeként az ICF a 2012-es idényre már magyar „nationality”-vel szerepeltette Fazekas-Zur Krisztinát a sportolói nyilvántartásban. Az olimpiát követő LOB-kérdés miatt a NOB kérte annak igazolását, hogy a versenyzőt jogosan nevezte a MOB a 2012-es londoni olimpiára, jogosan versenyzett magyar színekben. A magyar álláspont szerint a MOB nevezés megfelelt az Olimpiai Charta rendelkezéseinek, hiszen Fazekas-Zur Krisztina ugyan indult az ACA nevezéssel amerikai színekben az ICF versenyrendszerében szereplő világbajnokságokon az olimpiát megelőző három éven belül, de nem kért és nem is szerzett amerikai állampolgárságot. Ennek a két feltételnek – a magyar értelmezés szerint – együttesen kellett volna fennállnia ahhoz, hogy az USOC engedélyét kelljen kérni, és a NOB Executive Board elé vinni az ügyet. Az USOC-hozzájárulás ugyan rendelkezésre állt, de annak indokolatlanságára hivatkozással az MKKSZ és a MOB nem fordult a NOB-hoz. A LOB kérdésre adott NOB-válasz szerint Fazekas-Zur Krisztina magyar „nationality”-vel rendelkezett a londoni olimpián, ugyanakkor felhívta az ICF-et a versenyzői nyilvántartása pontosabb vezetésére, valamint a MOB-ot arra, hogy vitára okot adó kérdésekben mindig forduljon előzetesen a NOB Executive Boardhoz döntését.

Angel Perez 1971-ben Kubában, Havannában született kajakos indulási jogát amerikai versenyzőként megtagadta a NOB a 2000-es sydney-i olimpián arra hivatkozva, hogy legalább három évvel az olimpia előtt Perez nem volt USA-állampolgár. Perez kubaiként versenyzett 1992-ben, a barcelonai olimpián. A versenyző 1993-ban egy mexikói verseny után nem tért vissza Kubába, hanem az USA-ba utazott és menedékjogot kért, majd 1995-ben folyamatos tartózkodásra jogosító ún. zöldkártyát kapott. 1997-ben, 1998-ban és 1999-ben az ICF szabályainak megfelelően USA-színekben versenyzett nemzetközi versenyeken, világbajnokságokon. 1999-ben amerikai állampolgárságot kapott, 2000-ben a versenyeken elért eredményei alapján pedig bekerült az USA olimpiai válogatottjába. Az USOC 2000. augusztus 21-én kérte a NOB-ot, hogy a versenyző az USA kép-

viseletében versenyezhesen. A Kubai Olimpiai Bizottság (a továbbiakban: KOB) ehhez nem járult hozzá, a NOB augusztus 28-i döntése elutasította az USOC kérelmét. A kérdés bonyolultságát is jelzi, hogy három CAS-döntés is született az ügyben már az olimpia helyszínén, 2000. szeptember 13-án, szeptember 19-én és szeptember 25-én. Az első döntés jóváhagyta a NOB döntését, mert Perez esetében nem teljesül az Olimpiai Chartának az olimpiát megelőzően három év időtartamra vonatkozó „nationality” előírása, valamint nem áll rendelkezésre a három év időtartamot mérséklő vagy eltörlő KOB-hozzájárulás sem. A második döntés viszont felülírta a korábbi NOB-döntést és a CAS-döntést is, megadta a jogot az USOC-nak Perez nevezésére. A keresetet kiegészítették az USA ausztrál nagykövetének levelével, amely alapot adott a korábbi döntés megváltoztatására, azaz Perez több mint három évvel az olimpiai előtt USA nationalityt szerzett, bár állampolgárságot csak 1999-ben. A döntés további része arra vonatkozott, hogy Perez 1993-ban – amikor disszidált Kubából – megfosztották állampolgári jogaitól, azaz hontalanná vált. A döntés értelmében a hontalanná válás a nemzetiség/állampolgárság váltását is jelenti, hiszen Perez a 2000-es sydney-i olimpia előtt több mint három évvel nemzetiséget/állampolgárságot váltott. Tehát hiába indult ugyan kubai versenyzőként a barcelonai olimpián, 1993-ban nemzetiséget/állampolgárságot váltott, hontalan lett, azóta pedig több mint három év telt el, így a KOB hozzájárulására nincs szükség ahhoz, hogy amerikaiént indulhasson a sydney-i olimpián. A harmadik CAS-döntés a KOB második döntés elleni panaszát utasítja el.

A nemzeti alapon diszkriminálás volt a kérdés abban az Orosz Olimpiai Bizottság (a továbbiakban: OOB) és hatvannyolc orosz atléta, valamint a Nemzetközi Atlétikai Szövetség (a továbbiakban: IAAF) közötti vitás ügyben, amelyben a CAS 2016. október 10-én döntött. Az alapügy az orosz atléták dopping miatti kizárása, az orosz szövetség felfüggesztése, illetve ezek hatása volt a riói olimpiai nevezésre. Az OOB és az orosz atléták kérték annak megállapítását, hogy az IAAF szabályzata nem alkalmazható az ügyben, így indulhassanak a dopping miatti eltiltás alatt nem álló atléták az olimpián, ne érje hátrányos megkülönböztetés az orosz atlétákat amiatt, hogy hol élnek, és mi a nemzetiségük, valamint kérték a CAS-tól annak megállapítását is, hogy az OOB jogosult nevezni az olimpiára, a NOB-nak pedig el kell fogadnia nevezésüket. Az IAAF álláspontja sze-

rint bármely NF felfüggeszthető a szabályozás alapján doppingvétség miatt, a felfüggesztés nem nemzeti diszkrimináció alapul, hanem azon, hogy minden IF-nek, így az IAAF-nek is meg kell felelnie a Nemzetközi Doppingellenes Szervezet (a továbbiakban: WADA) által megjelentetett WADA Code (a továbbiakban: WADAC) rendelkezéseinek, az IAAF szabályozása megfelel a WADAC előírásainak. Az IAAF véleménye szerint sajnálatosak az ártatlan versenyzőket sújtó szankciók, de a tisztességes versenyzés kikényszerítése nagyobb haszonnal jár. Az IAAF érvelése egyben felhívta a figyelmet arra is, hogy az Olimpiai Charta rendelkezései értelmében nem nevezhetők azok a versenyzők az olimpiára a NOC által, akik nem felelnek meg az IF előírásainak, szabályainak. A CAS-döntés megállapította az IAAF-szabályozás alkalmazhatóságát és annak megfelelését az Olimpiai Charta és a WADAC rendelkezéseinek, illetve megerősítette azt, hogy nem nevezheti az OOB azokat az orosz atlétákat, akik nem felelnek meg az IAAF-szabályozás követelményeinek. Ezen túlmenően – mivel a NOB nem került bevonásra részt vevő félként az ügybe – a CAS nem foglalt állást a NOB-ra vonatkozó kérdésben, abban, hogy annak el kell-e fogadnia vagy visszautasíthatja az OOB nevezését. Megjegyezzük, a CAS hasonló álláspontra helyezkedett bolgár súlyemelők korábbi ügyében.

Megállapíthatjuk, hogy a „nationality” kérdéskör komoly konfliktusforrás az olimpiai nevezések esetében is. A jogosultság elbírálása meglehetősen bonyolult, ezért minden kérdéses esetet (például határmódosítás, országegyesítés, ország függetlenné válása, honosság, hontalanság, állampolgárság, nemzetiség stb.) az Olimpia Charta a NOB Executive Board elé rendeli.

4. JAVASLATAINK

Fentiek alapján javasoljuk a magyar törvényi szabályozásban a játékjog intézményének újragondolását. Megfontolásra javasoljuk a játékjog vonatkozásában az indulási jog és versenyzési jog részjogosítványokat bevezetni, azok szinonimaként használatát elvetni. Javasoljuk továbbá az ún. Sportolói Útlevel bevezetését és abban a versenyző sportolói „nationality”-t, valamint annak változásait rögzíteni aszerint, hogy egy IF versenyzésrendszerében vagy olimpiai játékokon indulás esetében is hiteles és konfliktusmentes háttérrel biztosítson a versenyzéshez.